

§13

Remiss av Kajstrategi för Stockholms stad

NORR 2022/196

Stadsdelsnämndens beslut

Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Sammanfattning

Förvaltningen har redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2022-03-22.

I juni 2015 antog kommunfullmäktige en kajstrategi för Stockholms stad med fokus på sjöfartens förutsättningar. I budget för 2019 fick Stockholms Hamnar i uppdrag av kommunfullmäktige att revidera strategin tillsammans med berörda nämnder, med inriktningen att öka möjligheterna till folkliv utmed kajerna. Strategin kommer efter beslut i kommunfullmäktige och ska omsättas i konkreta planer och samverkansprojekt.

Syftet med den stadsövergripande kajstrategin är att skapa förutsättningar att utveckla stadens kajer till mer levande mötesplatser, tillgängliga för folkliv, restauranger och caféer. Detta samtidigt som goda förutsättningar ska skapas för sjöfartens behov.

Förvaltningen önskar ett förtydligande kring vilka förvaltningar som ska ansvara för att omsätta kajstrategin i konkreta planer och samverkansprojekt samt inom vilken tidshorisont arbetet ska ske.

Kajstrategin föreslås vara ett stadsövergripande styrdokument som genomförs inom ramen för berörda nämnders och bolagsstyrelsers ordinarie verksamhet och budget. Här vill förvaltningen betona att ansvarsfrågan för skötsel och tillsyn av bad utmed kajerna bör utredas. Skulle det hamna på stadsdelsnämndens ansvar innebär det ekonomiska konsekvenser.

Det finns många intressen som kan påverka hur stadens kajer används och tar sig uttryck i framtidens Stockholm. Det finns motsättningar mellan olika önskemål och drivkrafter som påverkar utvecklingen. Förvaltningen önskar att kajstrategin ska ge riktlinjer för hur viktiga värden som kajstrategins förord lyfter fram som ett riksintresse; stadens vattenfront och

Norrmalms
stadsdelsförvaltning
Avdelningen för administration
och prevention

Sankt Eriksgatan 117
Box 45075, 104 30 Stockholm
Telefon 08-508 09 013
Växel 08-508 09 000
stockholm.se

M.W.

Psh

att vattenspegel ska bevaras och vårdas. Anläggningar både vid kajer och ute på vattnet, exempelvis flytande padelpråmar, bör utformas och placeras så inte dessa värden går förlorade.

Att profilera kajerna utifrån fokusområdena som lyfts i strategin som t.ex. evenemang, transporter och bad är enligt förvaltningen avgörande för att tydliggöra kajens roll. På samma sätt behövs ett övervägande där vi redan idag ser att effekter av ett ökat folkliv skapar konflikter mellan intressen och klagomål från boende intill.

Kajstrategin har en bilaga där åtta kajområdets lokala utvecklingsmöjligheter presenteras. Dessa ska ses som visioner och inspiration där kompletterande och fördjupade utredningar kommer krävas. Förvaltningen anser likväl att några specifika åtgärdsförslag är alltför detaljerade så som fontäner, uppvärmda sittplatser och väderskydd. Det finns risk att dessa förslag kommer att ses som konkreta åtgärder vilket vore olyckligt innan åtgärderna har visat sig genomförbara och förankrats inom ansvarig nämnd.

Förvaltningen har lämnat synpunkter på kajstrategins lokala utvecklingsförslag för kajer i norra innerstaden där Klara Mälarstrand/Tegelbackens kaj, Norrmälarstrand, Strandvägen och Hornsbergsstrand ingår.

Förslag till beslut

Ordföranden Petra Gardos Ek (M) föreslog att nämnden skulle besluta att lägga ärendet till handlingarna.

Ledamoten Karin Norman (V) anmälde ett eget förslag till beslut och föreslog att nämnden skulle besluta enligt det.

Beslutsgång

Ordföranden Petra Gardos Ek (M) ställde de två förslagen mot varandra och kunde konstatera att nämnden beslutat enligt förvaltningens förslag.

Reservationer

Ledamoten Karin Norman (V) reserverade sig mot beslutet till förmån för sitt eget förslag enligt följande:

1. Stadsdelsnämnden beslutar att återremittera ärendet
2. Därutöver anföra följande:

M.W.

P.H.

Det är positivt att det finns en strategi för att ta tillvara och utveckla Stockholms kajer, något som förvaltningen också framhåller.

Det är i det sammanhanget viktigt att sjöfarten som en del i Stockholms kollektivtrafik ses över och utvecklas, vilket är regionens ansvar. Den aspekten finns dock inte med i dokumentet. Likaså bör den kommersiella sjötrafiken ingå i strategin.

Det är för övrigt av stort värde att kajer ska kunna vara tillgängliga platser för allmänheten men det framstår som om detta ska ske framför allt genom kommersiell verksamhet. Mindre vikt läggs vid att ge utrymme åt spontan och informell vistelse, t.ex. att kunna promenera, leka med barnen, inta sin medhavda lunchlåda, matsäck och få tillgång till bänkar och gröna ytor.

Vi saknar även skrivningar om hur kajerna kan användas för att förstärka ekologisk hållbarhet och bättre integreras i stadens gröna infrastruktur. Grönska och växtlighet bidrar inte bara till ökad trivsel och upplevelsevärden. Det underlättar också dagvattenhanteringen och främja ett gott mikroklimat genom att till exempel erbjuda skugga under varma sommardagar. Mot bakgrund av detta menar vi att förstärkningar av grönstruktur och ekologiska kvaliteter bör vara ett utpekat fokusområde i strategin.

Biltrafik och parkeringar nämns enbart i förbifarten i förslaget, men för att verkligen öppna upp stadens kajer för folkliv behöver inriktningen vara att ytorna ska vara bilfria. Idag fungerar biltrafiken många gånger som en fysisk barriär som begränsar allmänhetens tillgång till kajerna, samtidigt som parkerade bilar tar mark i anspråk som skulle kunna användas för caféverksamhet eller sittplatser för flanerande stockholmare. Genom att begränsa biltrafiken skapas också en säkrare miljö för dem som vistas på platsen, inte minst för barn.

**Norrmalms
stadsdelsförvaltning**
Avdelningen för administration
och prevention

Sankt Eriksgatan 117
Box 45075, 104 30 Stockholm
Telefon 08-508 09 013
Växel 08-508 09 000
stockholm.se

Barnperspektivet lyser överhuvudtaget med sin frånvaro, vilket är ett viktigt skäl till att kajstrategin bör återremitteras. Flerfunktionella ytor som kan användas för lek, lekfulla inslag i barns ögonhöjd samt slitstarka och giftfria material bidrar exempelvis till att skapa en miljö som är inkluderande och tillgänglig för barn.

M.W.

P.H.

Kajerna för den kommersiella trafiken omfattas dock inte av strategin vilket är en svaghet. I synnerhet avsaknaden av analyser och beskrivningar av de intressekonflikter som finns mellan viktig kommersiell sjöfart å ena sidan och allmänhetens intresse av att det finns god tillgänglighet till stadens kajer, å den andra sidan. Det hade därför varit bra ifall sådana avvägningar funnits redovisade för att få en ökad förståelse för den kommersiella sjöfarten och för Stockholm som sjöfartsstad. Inte minst borde lokaltrafiken/skärgårdstrafiken och dess utvecklingspotential, samt behov av tillgänglighet till kajsträckor, ha diskuterats mer utförligt i dokumentet. Regionen har ansvaret för denna verksamhet. Trots det lyser regionen med sin frånvaro med sina planer för att utveckla eller i sämsta fall avveckla lokaltrafiken till sjöss. Detta är förstås beklagligt. Det arbetet som nu pågår i regionen om att upphandla ett nytt tonnage för lokaltrafiken kommer säkerligen att påverka den föreslagna kajstrategin i Stockholms stad. Denna strategi bör därför framöver användas i förestående diskussioner med regionen så att målen om bättre tillgänglighet och ökad kollektivtrafik till sjöss också kan ordnas i praktiken.

Särskilt uttalande

Ledamoten Magnus Waller (S) anmälde följande särskilda uttalande:

Strategin ger en god inriktning för levande kajer med evenemang, bad och mycket annat. Inte minst är kartläggningen av lokala utvecklingsmöjligheter längs ett antal angivna kajer värdefulla för att kunna arbeta i enlighet med den strategiska vägledning som presenteras i dokumentet. Kajerna för den kommersiella trafiken omfattas dock inte av strategin vilket är en svaghet. I synnerhet avsaknaden av analyser och beskrivningar av de intressekonflikter som finns mellan viktig kommersiell sjöfart å ena sidan och allmänhetens intresse av att det finns god tillgänglighet till stadens kajer, å den andra sidan. Det hade därför varit bra ifall sådana avvägningar funnits redovisade för att få en ökad förståelse för den kommersiella sjöfarten och för Stockholm som sjöfartsstad. Inte minst borde lokaltrafiken/skärgårdstrafiken och dess utvecklingspotential, samt behov av tillgänglighet till kajsträckor, ha diskuterats mer utförligt i dokumentet. Region Stockholm har ansvaret för utförandet av denna verksamhet. Trots det lyser regionen med sin frånvaro med

M.W.

PH

sina planer för att utveckla eller i sämsta fall avveckla lokaltrafiken till sjöss. Detta är förstås beklagligt. Det arbetet som nu pågår i Region Stockholm om att upphandla ett nytt tonnage för lokaltrafiken kommer säkerligen att påverka den föreslagna kajstrategin i Stockholms stad. Denna strategi bör därför framöver användas i förestående diskussioner med regionen så att målen om bättre tillgänglighet och ökad kollektivtrafik till sjöss också kan ordnas i praktiken.

**Norrmalms
stadsdelsförvaltning**
Avdelningen för administration
och prevention

Sankt Eriksgatan 117
Box 45075, 104 30 Stockholm
Telefon 08-508 09 013
Växel 08-508 09 000
stockholm.se

M.W. P.H.